

A feladat sorszáma:	7-9.	Standardszint:	4-6.
---------------------	------	----------------	------

A standard(ok), amelye(ke)t a feladattal mérünk:		
Olvasás, az írott szöveg megértése	Tájékozódás a szövegben, szövegelemző műveletek, információkeresés	Képes szövegelemző műveleteket (részenkénti olvasás, újraolvasás, tájékozódás a szövegben), valamint információkereső technikákat (adatok visszakeresése) alkalmazni rövidebb terjedelmű szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegekben.
A tanulási képességek fejlesztése	Információk gyűjtése, rendszerezése	Segítséggel képes az információk gyűjtésekor jegyzeteket, rendszerezéskor vázlatot készíteni.
Olvasás, az írott szöveg megértése	Lényegkiemelés, következtetés, összefüggések felismerése	A szöveg megértését önálló következtetéssel, lényegkiemeléssel, tartalommondással, vázlatírással, jelentéstulajdonítással bizonyítja.
A tanulási képességek fejlesztése	Információk gyűjtése, rendszerezése	Az információk gyűjtésekor, rendszerezésekor önállóan készít jegyzeteket, vázlatot.
A tanulási képességek fejlesztése	Alapvető nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazása	Felismeri, és a szöveg-környezetnek megfelelően önállóan alkalmazza a gyakorlatban a tanult nyelvtani fogalmakat, alkalmazza a nyelvhelyességi és helyesírási szabályokat a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban másolás, tollbamondás és önálló szövegalkotás során.

Olvasd el az alábbi szöveget!

Az afrikai elefánt a Földön ma élő legerősebb és legnagyobb szárazföldi emlősállat. Eredendően szavannákon él, ám kitűnően alkalmazkodik ahhoz, hogy Afrika más, különböző éghajlatú területein is megélhessen. Élőhelyének közelében mindenképpen ivóvízforrás kell, hogy legyen. Korábban a Szaharától délre egész Afrikában elterjedt volt, manapság elterjedése elsősorban a nemzeti parkokra és egyéb védett területekre korlátozódik.

A farka hegyétől az ormányáig körülbelül 8 méter hosszú. Mindene hatalmas. Az elefántbikák marmagassága elérheti akár a 3 métert is, a tehének valamivel kisebbek. Testtömeg alapján is a bikák akár 6 tonnát is nyomhatnak, ezzel szemben a tehének "csupán" 4 tonnásak.

Lábai (mellső és hátsó lábai egyaránt) alsó oldalukon párnázottak, így hatalmas tömege ellenére járása viszonylag halk.

Egyik szembetűnő - talán legjellegzetesebb - testrésze a 2 méter hosszú ormány. Az ormány a felső ajak és az orr összenövéséből jött létre és 40000 izomcsomóból áll. Az afrikai elefánt ormányának végén alul - felül egy - egy fogóujj van, míg az ázsiai elefánt ormányán csupán egy, felső fogóujjat találunk.

Ormányát leggyakrabban légzésre, szaglásra, ivásra használja, emellett amikor "fürdőt vesz", szintén ormánya segít a víz testére juttatásában. A magasabban levő ágakat is ormányával éri el, így a táplálékszerzésben is van feladata.

Az afrikai elefánt fülei jóval nagyobbak, mint ázsiai "társáé". A szavannákon mostohább körülmények uralkodnak, mint az indiai dzsungelben, a nagyobb fülek nagyobb hőleadást biztosítanak. Az állat füleivel legyezi, hűti testének többi részét, teste körül gyenge légáramlatokat kelt.

Felső metszőfoguk agyarrá módosul, mely életük végéig növekszik, így akár 2 méternél hosszabbra is megnőhet. A táplálék kiásására, mozgatására és harcra használják. A legnagyobb agyar, amit valaha találtak, 349 cm hosszú volt.

Az agyarakon kívül az elefánt fogazata felül és alul, mindkét oldalon egy-egy őrlőfogból áll. Az őrlőfogak tekintélyes méretűek, 40 centiméter hosszúak és 10 centiméter szélesek is lehetnek. Számos mély, haránt irányú zománcredő van rajtuk, amely a táplálék szétmorzsolására való. Az idős afrikai elefánt egy őrlőfoga akár 4 kilogrammot is nyomhat.

Amikor az őrlőfogak elkopnak, kihullnak, újabb zápfogak nőnek helyükbe. Az elefántborjak első fogváltása a második életévükben következik be, a második hatéves korukban, a harmadik 13 - 15 évesen.

forrás: <http://www.termeszettar.hu/anyagok/elefant/elefant.htm>

1. Egészítsd ki a mondatokat a megadott szavak toldalékos alakjaival!

nagyobb   ormány   kisebb
 ivóvízforrás   zápfog

- a) Élőhelyének közelében feltétlenül kell lennie .....
 b) A tehenek ..... a bikáknál.
 c) A magasabban lévő ágakat ..... éri el.
 d) Fülei ..... az ázsiai elefántnál.
 a) A kihullott őrlőfogak helyére ..... nőnek.

a

b

c

d

e

2. Egészítsd ki a rajzot! Írd a jelölésekhez a legfontosabb információkat, méreteket!

tömege: _____

hossza: _____

_____

_____

marmagassága: _____

a

b

c

d

e

f

g

3. Nyisd meg az alábbi linket:

<http://www.termeszettar.hu/anyagok/elefant/elefant.htm>

Olvasd el az ázsiai elefántról szóló szöveget!

Írd le, miben különbözik az afrikai elefánt és az ázsiai elefánt!

a)

b)

c)

d)

a

b

c

d

Összesen:

pont

Értékelési útmutató

1.		
a) Élőhelyének közelében feltétlenül kell lennie ivóvízforrásnak .	a	1
b) A tehenek kisebbek a bikáknál.	b	1
c) A magasabban lévő ágakat ormányával éri el.	c	1
d) Fülei nagyobbak az ázsiai elefánténál.	d	1
e) A kihullott őrlőfogak helyére zäpfogak nőnek.	e	1
2.		
a) tömege: 4-6 tonna (bikák nagyobbak)	a	1
b) hossza: 8 méter	b	1
c) fülei: nagyok	c	1
d) agyara: 2 méter	d	1
e) ormánya: 2 méter	e	1
f) lábai: (alsó oldalukon) párnázottak	f	1
g) marmagassága: (elérheti) 3 méter	g	1
3.		
a) Kisebb, mint az afrikai elefánt.	a	1
	b	1
b) Hossza 5,5 - 6,4 m (plusz 1,5 méteres farok).	b	1
c) Tömegük: bikáé - 5,4 tonna; tehéné - 2700 kg.	c	1
d) Fülei kisebbek.	d	1
	Összesen:	16 pont

Kép forrása:

<http://www.thinkstockphotos.com/image/stock-photo-african-elephant/126445019>